

INTERVIEW BART BODE

‘Er is in Vlaanderen nog veel plaats voor windturbines’

17/04/2023 om 16:55 door Wim Winckelmans

Bart Bode (Vlaamse Windenergie Associatie): ‘Om in Vlaanderen een vergunning voor een windturbine te behalen, moet je tien op tien halen, en het liefst elf op tien.’ Foto: Kristof Vadino

Bart Bode, aftredend directeur van de Vlaamse Windenergie Associatie, roept politici op om wat meer de moed te tonen, in plaats van burgers naar de mond te praten. ‘Het lijkt wel alsof ze bang zijn.’

Toen Bart Bode vijftien jaar geleden aantrad als directeur van de sectororganisatie voor duurzame energie ODE en de Vlaamse Windenergie Associatie, was windenergie naar eigen zeggen ‘net het stadium van de hobbyclub van pioniers voorbij’. Eind vorig jaar stonden er 684 windturbines op Vlaamse grond, goed voor een vermogen van 1.755 megawatt. En wat Bode betreft, is er plaats voor nog veel meer.

‘Als je kijkt waar vandaag de grote windparken staan, zie je de kaart van de grote wegenassen, samen met de havens. Maar er blijven lege plekken’, zegt Bode. ‘De E40 tussen Jabbeke en Veurne, bijvoorbeeld, ligt er haast maagdelijk bij. Je zou daar zo’n honderd turbines kunnen zetten, goed voor pakweg 500 megawatt, met het beste windaanbod van heel Vlaanderen.’

Waarom gebeurt dat dan niet?

‘De verouderde radar van de luchthaven van Oostende staat in de weg. Windturbines dreigen die te verstoren, waardoor de luchtverkeersleider Skeyes geen toestemming geeft voor de bouw. Je kunt dat verhelpen door de sterk verouderde technologie te moderniseren, zonder te raken aan de veiligheid van de luchtvaart. We dringen daar al heel lang op aan. Skeyes werkt nu aan een plan, maar daarvoor is geld nodig. En dan is er nog de administratieve traagheid, zeker bij Defensie, dat toestemming moet geven voor windturbines in de buurt van militaire luchthavens.’

Windturbines zijn storend, niet alleen voor radars, maar ook voor omwonenden, toch?

‘Om in Vlaanderen een vergunning te behalen voor een windturbine, moet je tien op tien halen, en het liefst elf op tien. Op het vlak van slagschaduw – samen met geluidshinder het belangrijkste criterium – zijn we de strengste van heel Europa.’

We zijn dan ook een dichtbevolkte regio.

‘Vaak worden vergunningen voor windturbines afgewezen om redenen die met de natuur te maken hebben: vogels, vleermuizen, en dergelijke. Alles wat met natuur te maken heeft, is juridisch sterk beschermd in de Europese regelgeving en rechtspraak. Klimaatdoelstellingen, zoals de uitbouw van hernieuwbare energie, zijn juridisch niet evenwaardig beschermd. Als ze tegen elkaar worden uitgespeeld, is het klimaat vaak de dupe.’

‘Nochtans zijn biodiversiteit en klimaat geen vijanden, maar bondgenoten. Op de lange termijn is de klimaatopwarming afremmen de beste manier om de biodiversiteit te bewaren. Bovendien bestaat er technologie om de natuur te beschermen, bijvoorbeeld camera’s die een windturbine stilleggen als er vogels naderen. Toch wordt natuur tegenover hernieuwbare energie geplaatst. Daar ligt nog een taak voor Europa.’

Nog los van burgers die geen windturbine in hun achtertuin willen?

'Elk onderzoek leert ons dat er een groot draagvlak is voor windenergie, ook in de achtertuin. In de praktijk merk je dat actiegroepen erin slagen om een project te ondergraven, soms met een kleine groep.'

'Het zou helpen als de politiek mee het draagvlak voor een windpark helpt op te bouwen. Nu verwijst de overheid die taak helemaal door naar ons, de privésector. En wij krijgen snel het verwijt dat we voor eigen parochie preken. De overheid zou kunnen helpen door objectieve informatie te verstrekken, door uit te leggen waarom er een bepaalde geluidsnorm voor windturbines is ingevoerd, en dat er regels zijn om de hinder door slagschaduwen tot een minimum te beperken.'

Waarom doet ze dat zo weinig?

'Politici praten de mensen naar de mond. Het lijkt wel alsof ze bang zijn. Bouwers van windturbines organiseren in een gemeente een infoavond waarop ook de burgemeester of schepenen aanwezig zijn. Die zeggen dan direct: "Wij zijn er ook niet voor, maar het moet van Europa." Of de installatie van een windturbine wordt goedgekeurd, en onmiddellijk voegen ze eraan toe: "Je kunt nog in beroep gaan."

'Wees nu toch eens fier op je beslissing, verdedig je beleid. Politici zouden kunnen uitleggen dat die windturbine een deel is van onze energiebevoorrading met lokaal geproduceerde groene stroom, de goedkoopste vorm van elektriciteitsopwekking. Ze zouden kunnen uitleggen dat de gemeente zo bijdraagt aan de eigen economie, aan het betaalbaar houden van de energiefactuur. Als je goed argumenteert, krijg je de mensen mee. Dat is toch ook de ervaring van de bouwers van windturbines, die daar veel tijd en energie in stoppen.'

Minister van Energie Zuhal Demir (N-VA) heeft de doelstelling voor windturbines op land toch opgetrokken van 108 naar 150 megawatt per jaar?

'Dat was een moedige stap, maar naar ik hoor zullen we dat niveau niet blijven aanhouden. En omkaderende maatregelen zijn er niet genomen, behalve dan: doe maar voort zoals je bezig bent. Volgt Demir gewoon wat de markt doet, in plaats van zelf het voortouw te nemen? Ik denk dat dit zo is.'

'De minister heeft ook alle beslissingen over grote windturbines naar het Vlaamse niveau getrokken. Dat was echt nodig om de vergunningsprocedure te versnellen. Het duurt nu zo lang alvorens je een uitvoerbare vergunning hebt dat het kan zijn dat de turbine die je wil bouwen, niet meer wordt gemaakt. Het resultaat is dat de turbines die nu worden gebouwd, het gevolg zijn van het beleid van vier, vijf jaar geleden. Het beleid van deze regering zullen we wellicht pas over enkele jaren kunnen beoordelen.'

Demir is erg bekommerd over oversubsidiëring.

'Windturbines zijn nooit erg overgesubsidieerd. Dat is ook niet meer nodig. We zitten met een stroomprijs die voldoende rendement geeft om zonder subsidies uit de kosten te zijn. De vraag is of dat zo blijft. Ook de staalprijzen zijn recent sterk gestegen, er is schaarste op de markt. De bezorgdheid daarover groeit.'

Het moet haalbaar en betaalbaar blijven voor iedereen.

'Dan zeg ik: maak het dan haalbaar en betaalbaar. We moeten van een bang beleid naar een beleid met ambitie gaan. Dat ambitieniveau moet niet zijn: "We moeten van Europa". Het moet een antwoord geven op de vraag waar Vlaanderen naartoe gaat. Ook de ondernemerswereld vraagt meer hernieuwbare energie. De energiecrisis heeft daar een grote rol in gespeeld. Maar ik krijg stilaan de indruk dat het gevoel van urgentie weer aan het wegebben is, nu de gasprijzen zijn gezakt.'

Lees ook

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20230407_97386563)

⊕ **Belgische baggeraars winnaars van het Amerikaanse protectionisme** >

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20230407_97386563)

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20230407_97386563).